

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020 Axa Prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente Denumirea Proiectului: iNFOLex (POCA/491/126354)

NORME COMPARATIVE PRIVIND PROCEDURA DE EXAMINARE ȘI AVIZARE A ACTELOR NORMATIVE (I)

Încă din prima jumătate a secolului al XIX-lea, în diverse țări europene s-a resimțit nevoia ca Parlamentul să fie ajutat, în opera sa de legiferare, de organisme alcătuite din specialiști recunoscuți îndeosebi în ceea ce suntem obișnuiți astăzi să numim "tehnică legislativă". Aceste organisme (Pentru dezvoltări, a se vedea Valer Dorneanu, Sorin Popescu, Ilariu Mrejeru, Victoria Țăndăreanu, Tudor Prelipceanu – Consiliul Legislativ: Tradiție și modernitate: 1926-2001, București, Editura Lumina Lex, p.157-194), special create, au ca principală atribuție, fie întocmirea proiectelor de legi și alte acte normative, potrivit indicațiilor ce li s-ar da de către Guvern, fie revederea acestor proiecte înainte ca ele să fie prezentate Parlamentului ori Guvernului spre adoptare, fie ambele aceste sarcini. Un astfel de organ poartă, în mod obișnuit, denumirea de Consiliu de Stat, dar și de Consiliu Legislativ sau Consiliu Național.

Sub denumirea de *Consiliu de Stat* ființează instituții cu atribuții diferite: a) În unele țări, Consiliul de Stat este organul care deține o mare parte din puterea executivă sau este un auxiliar al acestei puteri. Este cazul Consiliilor de Stat din unele țări scandinave (Finlanda și Norvegia) care n-au atribuții legislative, ele confundându-se aici până la un anumit punct cu Consiliile de Miniștri sau cu consiliile private ale suveranilor acelor țări. b) În câteva țări, Consiliul de Stat este însăși adunarea însărcinată cu alcătuirea legilor sau una dintre adunările ce constituie ramura legislativă a organizării statului, ca în țări extraeuropene precum India, Noua Zeelandă etc. c) În alte tări din Europa (Belgia, Franta, Grecia, Italia, Olanda, Turcia), dar și de pe alte continente (Algeria, Columbia, Egipt, Liban, Senegal, Tunisia), Consiliul de Stat este o instituție care are atribuții în domeniul legislativ, câteodată chiar foarte pronunțate, dar și, de multe ori, atribuții jurisdicționale în materia contenciosului administrativ. d) În sfârșit, există și Consilii de Stat cu atributii exclusiv consultative: este cazul celui din Spania și, după o recentă reformă, a celui din Luxemburg. Consiliul de Stat din Luxemburg a fost creat în 1856 și mai recent (1996) a rămas doar cu funcția consultativă ca urmare a unei decizii a Curții Europene a Drepturilor Omului care-i reproșase de a fi amestecat prea mult functiile consultative cu cele de contencios (Jean Massot, Thierry Girardot - Le Conseil d'Etat, Paris, La documentation Française, 1999, p.55). Prototipul unui asemenea organ, în sensul accepțiunii sale moderne, îl găsim în Consiliul de Stat din **Franța** (înființat în 1799), cel care a servit, în multe privințe, ca model Consiliilor de Stat sau Consiliilor Legislative create, cu structură și atribuții întrucâtva variate, în cele mai multe din statele vechiului continent. Tările având Consilii de Stat – acest termen este cel mai frecvent utilizat – au fost înzestrate cu instituții care cumulează, ca și Consiliul de Stat francez, funcțiile de consilier al Guvernului și de jurisdicție administrativă.

Consiliul Legislativ din **România**, instituționalizat prin prevederile art.79 din Constituție și ale Legii nr.73/1993, a fost imperios necesar în condițiile în care tânărul nostru stat de drept trebuia să realizeze o reformă totală a legislației, să edifice practic un nou ansamblu legislativ. Potrivit legii sale de organizare și funcționare (Legea nr.73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, publicată în Monitorul Oficial nr.260 din 5 noiembrie 1993 și republicată în Monitorul Oficial nr.1122 din 29 noiembrie 2004), Consiliul Legislativ are ca atribuție de bază să asigure sistematizarea, unificarea și coordonarea întregii legislații. Examinând și avizând proiectele actelor normative, acest organism are în vedere concordanța viitoarelor legi cu Constituția, cu ansamblul sistemului nostru legislativ și cu principiile statului de drept, înlăturarea contradicțiilor sau necorelărilor, prevenirea

paralelismelor și, deopotrivă, respectarea normelor de tehnică legislativă. Dar până a ajunge să fie examinat de Consiliul Legislativ, o propunere legislativă, un proiect de lege, un proiect de ordonanță sau de hotărâre a Guvernului au de străbătut mai multe etape, fiind supuse mai multor avizări.

Astfel, potrivit art.9 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cazurile prevăzute de lege, în faza de elaborare a proiectelor de acte normative inițiatorul trebuie să solicite avizul autorităților interesate în aplicarea acestora, în funcție de obiectul reglementării.

Pentru Guvern, procedura de avizare a proiectelor de acte normative este stabilită în detaliu în Hotărârea Guvernului nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării.

Prin grija autorității publice inițiatoare, în aceeași zi în care au fost înaintate către Secretariatul General al Guvernului, proiectele de acte normative sunt transmise și instituțiilor ce urmează să avizeze proiectul: Ministerul Finanțelor Publice, Departamentul pentru Afaceri Europene, sau, după caz, Ministerul Justiției, care au obligația transmiterii unui punct de vedere inițiatorului numai în urma sesizării unor probleme de fond din aria proprie de competentă. Dună finalizarea procesului de avizare interministerială a proiectului de act normativ, forma finală însoțită, dacă este cazul, de observațiile instituțiilor avizatoare și de nota justificativă privind nepreluarea acestora se transmite, prin grija inițiatorilor, Curții de Conturi a României, Consiliului Concurenței, Consiliului Suprem de Apărare a Țării, Consiliului Economic și Social și/sau Consiliului Superior al Magistraturii, după caz, în vederea obținerii avizelor, dacă obtinerea acestora este obligatorie, conform dispozițiilor legale în vigoare. După obținerea avizelor acestor instituții, inițiatorul va transmite Secretariatului General al Guvernului, în original, forma finală a proiectului de act normativ, însoțit de eventualele observații și propuneri ale tuturor instituțiilor avizatoare, precum și de nota justificativă privind însușirea sau neînsușirea acestora, dacă este cazul. Secretariatul General al Guvernului solicită de îndată avizul Consiliului Legislativ, ce urmează să fie emis potrivit legii și apoi proiectele de ordonanțe și de hotărâri cu caracter normatiy se supun spre adoptare Guvernului având obligatoriu acest aviz. În plus, proiectele de ordonanță de urgență sunt avizate de către Departamentul pentru Relația cu Parlamentul din punctul de vedere al oportunității promovării acestora și din punctul de vedere al încadrării în domeniile pentru care Guvernul este abilitat să emită ordonanțe. În situația în care avizul primit de la Departamentul pentru Relația cu Parlamentul este negativ, proiectul de ordonanță de urgență va putea fi refăcut sub forma unui proiect de lege și va fi promovat ca atare, cu îndeplinirea tuturor procedurilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr.561/2009.

Pentru Parlament, art.74 al Constituției României stabilește că în afara Guvernului, inițiativa legislativă aparține deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot. Deputații, senatorii și cetățenii care exercită dreptul la inițiativă legislativă pot prezenta propuneri legislative numai în forma cerută pentru proiectele de legi, care se depun la Camera competentă să le adopte ca primă Cameră sesizată. În cazul propunerilor legislative care implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau ale bugetului asigurărilor sociale de stat,

președintele Camerei sesizate va solicita în mod obligatoriu o informare din partea Guvernului, în condițiile art. 111 din Constituția României, republicată, iar punctul de vedere al Guvernului poate conține și amendamente. Totodată, președintele Biroului Permanent al Camerei solicită avizul Consiliului Legislativ.

În cazul propunerilor legislative inițiate de cetățeni, președintele Camerei sesizate, înainte de comunicarea acestor propuneri către senatori sau deputați și de sesizarea în fond a comisiei permanente competente, va solicita Curții Constituționale verificarea îndeplinirii condițiilor constituționale pentru exercitarea inițiativei legislative.

În această etapă, conform art.9 alin.(2) al Legii nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. proiectele de legi, propunerile legislative, precum și proiectele de ordonanțe și de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului se supun în mod obligatoriu avizării Consiliului Legislativ. Procedura de avizare și obiectul avizului Consiliului Legislativ sunt prevăzute în legea sa organică și în regulamentul său de organizare și funcționare. (Regulamentul de organizare si functionare a Consiliului Legislativ, aprobat prin Hotărârea birourilor permanente ale Camerei Deputatilor și Senatului nr.1 din 26 februarie 1996 și fost publicat în Monitorul Oficial al României nr. 43 din 28 februarie 1996, fiind apoi republicat, cu modificările și completările ulterioare, în Monitorul Oficial nr.193 din 8 martie 2005). În activitatea de avizare a proiectelor de acte normative sau a amendamentelor, Consiliul Legislativ analizează reglementările propuse atât din punct de vedere al legalității soluțiilor preconizate și al tehnicii legislative, cât și al încadrării lor în contextul sistemului legislativ, al conexiunilor, al incidențelor cu alte acte normative, al tuturor implicațiilor acestora. De asemenea, examinează concordanța normelor propuse cu reglementările Uniunii Europene, pentru a se asigura armonizarea legislației României cu acestea. De asemenea, Consiliul Legislativ examinează și avizează, în conditiile legii, forma republicabilă a legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, care au suferit intervenții legislative și pentru care s-a dispus republicarea. Totodată, Consiliul Legislativ avizează, în condițiile legii, rectificările ce se propun a fi aduse unor acte normative după publicarea acestora, în cazul descoperirii de erori materiale. Publicarea rectificărilor de acte normative în Monitorul Oficial al României, Partea I, se face numai cu avizul Consiliului Legislativ. Avizul Consiliului Legislativ este un aviz de specialitate și are caracter consultativ, dar observațiile și propunerile Consiliului Legislativ privind respectarea normelor de tehnică legislativă sunt avute în vedere la definitivarea proiectului de act normativ.

După parcurgerea acestor etape, conform art.25 din Hotărârea Guvernului nr.561/2009, Secretariatul General al Guvernului verifică îndeplinirea condițiilor de formă ale fiecărui proiect de act normativ, inclusiv respectarea normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Dacă în urma examinării proiectelor de acte normative se constată nerespectarea cerințelor de formă, Secretariatul General al Guvernului întocmește o notă cuprinzând observații și propuneri, pe care o supune atenției inițiatorului, împreună cu avizul Consiliului Legislativ. Pe baza acestor documente, inițiatorul are obligația de a reanaliza și, după caz, de a reface proiectul de act normativ. În situația în care inițiatorul nu acceptă total sau parțial observațiile și propunerile formulate, acesta va întocmi o notă justificativă cuprinzând argumentele care au condus la neînsușirea observațiilor și propunerilor respective. (Va urma)

Expert media Florin FĂINIŞI

iNFOLex POCA/491/126354 www.infolex.snsh.ro

www.poca.ro

